

מסכת כתובות

פרק שמיני האשה שנפלו

כנשואה, שאם מכרה המקח בטל.

- במשנה מבואר שכך אמר, על החדשים שנפלו לה בנישואין או בושם ותמהים, מדוע אמרו חכמים שלא תוכל למכור, וכי נוסף על כך גם נכסים ישנים שנפלו לה באירוסין.

- ובברייתא מבואר טעמו שהנשואה מאחר שהבעל זכאי במציאתה ובמעשה ידיה ובהפרת נדריה דין הוא שלא תוכל למכור אבל הארוסה שאין הבעל זכאי בכל הדברים הללו גם את המקח אינו מבטל.

ורבי יהודה אומר, **שלדעת חכמים**, גם זו שמכרה את הנכסים באירוסין, **מקחה בטל**, הואיל וזכה באשה, זכה גם בנכסיה, כמו בנשואה.

דף ע"ח

נכסים שזכתה בהם האשה לאחר שנישאת

אשה נשואה שזכתה בנכסים, כגון שירשה נכסים מאביה, הכל מודים, שלכתחילה אינה יכולה למוכרם.

ומעיקר הדין, אם מכרה את הנכסים הללו, חלקה מכור ולא חלק הבעל, ולפיכך, מאחר שבחייה הפירות ראויים לבעל, כל זמן שהיא בחיים, הבעל מוציא את הפירות מהלקוחות, אבל לאחר מותה, הנכסים באים לרשות הלקוחות. ובאושא התקינו, שגם אם מתה האשה, הבעל מוציא מיד הלקוחות.

נכסים שזכתה בהם האשה קודם נישואין ונישאת

אשה שהיו לה נכסים מאז שהיתה פנויה, או מאז שהיתה ארוסה, ונישאת, ורוצה למוכרם.

- **לדברי רב זביד**, מאחר שהיו לה נכסים אלו קודם נישואין, רשאית למוכרם **לכתחילה** [כמבואר בברייתא, וכן יש להגיה במשנה. ותוסי' כתבו, שלדברי רב זביד אינה מוכרת אותם לכתחילה, כמבואר במשנה, וכן יש להגיה בברייתא].

- **ולדברי רב פפא**, נחלקו חכמים בדבר. **לדעת רבי יהודה**, לכתחילה לא תמכור [כמבואר במשנה]. **ולדעת רבי חנינא בן עקביא מוכרת לכתחילה**, [כמבואר בברייתא].

וכל זה לפי דעת רבן גמליאל, שלדעתו דנו אם לכתחילה מותר לה למכור את הנכסים או לא, אבל **בדיעבד אם מכרה**, המקח קיים, שכן על החדשים שנפלו לה בנישואין, או בושם ותמהים, מדוע אמרו חכמים שלא תוכל למכור, וכי נוסף על כך גם נכסים ישנים שנפלו לה באירוסין.

ורבי חנינא בן עקביא אומר, שלדעת חכמים, מאחר שנישאת, כל נכסיה שווים אצל הבעל, בין אותם שהיו לה מקודם הנישואין, ובין אותם שזכתה בהם אחר שכבר נישאת, וכל מה שמכרה האשה מהם, הבעל מוציא מיד הלקוחות. וכן דעת רבותינו בברייתא וכן דעת רב ושמואל.

ולדעת רבי שמעון, בנכסים שהיו לה קודם נישואין, יש חילוק, אותם שידע הבעל עליהם, מאחר שהיתה דעתו עליהם, אם מכרה המקח בטל, [לדברי רבי יוסי ברבי חנינא הכוונה לקרקעות שנמצאות כאן ולדברי רבי יוחנן גם למטלטלין

נכסים שהיו לאשה מאז שהיתה פנויה

אשה פנויה, שהיו לה נכסים, כגון שירשה אותם מאביה, נכסיה ברשותה לכל דבר ורשאית למוכרם לכתחילה.

וכן הדין, אם נתארסה לאחר שזכתה בנכסים הללו, מאחר שהיו לה הנכסים הללו מקודם ארוסיה, כל זמן שהיא מאורסת, ברשותה הם לכל דבר, ולדברי הכל רשאית למוכרם לכתחילה.

ובהמשך יתבאר בעזה"י אם יכולה למוכרם גם אחרי שנישאת.

נכסים שזכתה בהם האשה לאחר שנתארסה

אשה מאורסת שזכתה בנכסים, כגון שירשה נכסים מאביה, נחלקו בית שמאי ובית הלל אם רשאית למוכרם.

לדעת בית שמאי – מאחר שעודה ארוסה, ועדיין לא נכנסה לנישואין, הנכסים ברשותה לכל דבר, ורשאית למוכרם לכתחילה.

ולדברי רב פפא אמר רבי חנינא בן עקיבא, לא נחלקו בית שמאי ובית הלל בדבר זה, ולדברי שניהם מותר לה למכור את הנכסים לכתחילה. אבל לדעת התנא של משנתנו, בית הלל חולקים על בית שמאי.

ולדעת בית הלל – נכסים אלו, שנפלו לה אחרי שכבר נתארסה, לכתחילה אסור לה למוכרם.

- **מתחילה רצו לומר**, שהסיבה לכך שאסור לה למוכרם, כי כבר זכה בהם הארוס, כמו אחר נישואין. אולם דחו זאת, כי אם כן, גם בדיעבד לא תועיל המכירה, ולהלן יתבאר בעזה"י, שאם עברה ומכרה המכר קיים.

- **ומסקנת הגמרא**, שהסיבה לכך שלכתחילה אסור לה למכור את הנכסים, כי אירוסין נחשבים כספק נישואין, [ספק תינשא לבסוף ספק לא תינשא], ולפיכך מעמידים את הנכסים בחזקתם, לכתחילה לא תמכור, ואם מכרה מכור.

ואמר רבן גמליאל, שאף שנחלקו בית שמאי ובית הלל, אם לכתחילה מותר לה למכור את הנכסים, שניהם מודים, שאם מכרה, המקח קיים, ואינה

קרקע של נכסי מלוג שיש בה פירות בשעת יציאה

המתגרשת מבעלה נוטלת את נכסי מלוג שלה. ונחלקו חכמים מה דין הפירות המחוברים שבהם.

לדעת תנא קמא – כל מה שגדל קודם גירושין הוא ברשות הבעל אף על פי שעודו מחובר לקרקע, אף על פי שעודו מחובר לקרקע.

ולדעת רבי שמעון – כל המחובר לקרקע של האשה, כמו הקרקע עצמה, אף על פי שגדל כבר, ואפילו כשהבעל השביחם.

הנמצאים כאן, ונכסים שלא ידע עליהם הבעל, מאחר שלא היתה דעתו עליהם, אם מכרה המקח קיים [לדברי רבי יוסי ברבי חנינא הכוונה לקרקעות שנמצאות בשאר מקומות ולמטלטלין שבכל מקום ולדברי רבי יוחנן רק נכסים הנמצאים במקומות אחרים].

דף ע"ט

מברחת נכסיה מבעלה

אשה הבאה להינשא, ורוצה שלא יזכה בעלה בנכסיה, יכולה להבריחם מבעלה במספר דרכים, וכשתאלמן או תתגרש ישוּבו לידה.

א. אם נותנת את כל נכסיה במתנה לאיש אחר, המתנה לא חלה^א, ואפשר לקרוע את השטר, כי אנו אומרים, "לא שביק איניש נפשיה ויהיב לאחרני", וגם הבעל לא זכה בהם, כדעת רבי שמעון, שהבעל אינו זוכה בנכסים שאינם ידועים, ומאחר שהבעל סבור שנכסים אלו ניתנו לאחר, ונשאה על דעת כן, הרי אלו נכסים שאינם ידועים לו, ולא זכה בהם.

ב. אם נותנת את כל נכסיה לבתה. רבא היה סבור, שהמתנה חלה, כי יתכן שאדם יתן כל נכסיו לבתו. אולם רב נחמן אמר לו, שאדם לא יתן את כל נכסיו אפילו לבתו, כיון שזה נצרך לעצמו, ואם כן הדין כנ"ל.

ג. אם נותנת מקצת נכסיה לאחר, וכותבת בשטר, "נתונים לך מהיום ולכשארצה", מועיל הדבר להבריח הנכסים מבעלה, שאם יתבע הבעל את הנכסים, תאמר שהיא רוצה בקיום המתנה, ואם הלוקח יתבע את הנכסים, תאמר שאינה רוצה בקיום המתנה.

מה יקנו בכספים של נכסי מלוג

נתבאר, שכשהיו לאשה כספים נכסי מלוג, יש לקנות בהם קרקע, ויהיה הגוף לאשה, והבעל אוכל פירות. ולהלן יתבאר בעזה"י, איזו קרקע יקנו.

כשאחד מהם רוצה לקנות קרקע הראויה לזריעה והאחד רוצה לקנות קרקע שיש בה בתים יקנו **קרקע הראויה לזריעה** שדבר זה טוב לשניהם. לבעל עדיפה קרקע הראויה לזריעה, ששכרה מרובה משכר קרקע שיש בה בתים. ולאשה עדיפה קרקע הראויה לזריעה, כי מתקיימת לה יותר מאשר הבתים.

וכשאחד מהם רוצה לקנות בתים, והאחד רוצה לקנות דקלים, יקנו **בתים**, שדבר זה טוב לשניהם. לבעל בתים עדיפים, כי שכרם מרובה משכר דקלים. ולאשה הבתים עדיפים, כי מתקיימים לה יותר מאשר דקלים [שסופם ליבש].

וכשאחד מהם רוצה לקנות **דקלים**, והאחד רוצה לקנות שאר אילנות, יקנו דקלים, ששכרם מרובה משכר שאר אילנות.

וכשאחד מהם רוצה לקנות שאר אילנות, והאחד רוצה לקנות גפנים, יקנו **שאר אילנות**, ששכרם מרובה משכר גפנים.

נכסי מלוג שאינם עושים פירות

כבר נתבאר, שנכסי מלוג של האשה, גופם שלה, והבעל אוכל את הפירות, ולהלן יתבאר בעזה"י מה דינם כשאינם עושים פירות.

נפלו לה בירושה, כספים או פירות תלושים, יקנו בהם קרקע, הקרן לה, והבעל אוכל פירות.

נפלו לה בירושה קרקע שבה פירות המחוברים בקרקע, בזה נחלקו חכמים:

לדעת רבי מאיר – הפירות כמו שהם דינם כקרן, ומה שיגדלו לאחר מכן נחשב פירות, ולכן אומדים כמה שווה הקרקע בלא הפירות שעליה, וכמה היא שווה עם הפירות שעליה, ואת ההפרש הזה יתן לה הבעל מהפירות שיגדלו, ויקנו בזה קרקע להיות לה, והפירות שממנה יאכל הבעל.

ולדעת חכמים – מאחר שיש כאן קרקע גמורה להיות לאשה קרן, כל הפירות שעליה נחשבים כפירות, והם לבעל.

עצי עוזרדין או בריכה של דגים של נכסי מלוג

ירשה האשה יער של עצי עוזרדין שעומדים להיקצץ, או בריכה של דגים העומדים לדגה, נחלקו חכמים מה יעשו בהם.

יש אומרים, שאין צורך למכור את הנכסים הללו, אלא יהיו כמות שהם, גוף הקרקע לאשה, והבעל אוכל פירות, שהם קציצת העצים וצידת הדגים.

ויש אומרים, שגם קציצת העצים וצידת הדגים הוי קרן, ושוייכים לאשה, כיון שלא יצמח במקומם עצים אחרים, אלא ימכרו את היער והבריכה, ויקנו בהם קרקע, והפירות לבעל.

פירות הבאים מחמת עצמם

אמר רבי זירא או רבי אבא בשם רבי אושעיא אמר רבי זירא, הגונב ולד של בהמת נכסי מלוג, משלם כפל לאשה.

מתחילה היו סבורים, שהסיבה לכך שהגנב משלם כפל לאשה, כי הוולד עצמו נחשב כגוף ולא כפירות, וזאת משום שיש לחוש שמא תמות האם, ואז אין כאן

^א רש"י מפרש שצריכה לומר בפני עדים שאין דעתה למתנה גמורה. ותוסי' מפרשים שדי בכך שיכיר מתוך הדברים שנותנת המתנה כדי להבריח הנכסים מבעלה.

אלא ולד.

דקל נכסי מלוג

גוף הדקל לבדו הוא קרן לאשה, [שכן גם אם ימות הדקל, עדיין יש כאן עצים, ולא כלה הקרן], והתמרים הם פירות לבעל.

ומסקנת הגמרא, שבאמת האם לבדה נחשבת גוף, [שאינו לחוש שמא תמות, איני אפילו תמות, עורה קיים, ולא כלה הקרן], והוולדות הם פירות, ומכל מקום הכפל הוא פירות הבאות מעצמם, ולא על ידי השבחת הבעל, ולא תיקנו לבעל פירות, אלא מה שבא על ידי השבחתו.

חריץ שנעשה בו מלח נכסי מלוג

חריץ שנעשה בו מלח, הוא מקום שממשיכים לתוכו מי ים, והמים מתאדים, ונשאר בו מלח. ומבואר שהקרע לבדו הוא קרן לאשה, והמלח הם פירות לבעל.

בהמת נכסי מלוג

אשה נשואה שירשה בהמה, הבהמה עצמה היא הקרן השייכת לאשה, ואפילו לדעת החוששים שמא תמות, כי גם אם תמות, לא יכלה הקרן, שהרי העור קיים. והוולדות הם פירות ושייכים לבעל.

מקום שנוטלים ממנו חול לבנין נכסי מלוג

הקרע לבדו הוא קרן לאשה, והחול הם פירות לבעל.

שפחה נכסי מלוג

אשה נשואה שירשה שפחה, נחלקו חכמים מה הקרן ומה הפירות.

גומא שחופרים בה גפרית או צריף

אשה שהיה לה קרקע שממנה היו מוציאים גופרית או צריף [=חומר שצובעים בגדים ומשי].

לדעת חנניה בן אחי יאשיה – השפחה עצמה היא קרן, ושייכת לאשה, [שאינו לחוש שמא תמות], וילדיה הם פירות, ושייכים לבעל. ומכל מקום, כשתתגרש, היא רשאית לתבוע את הילדים, ולשלם תמורתם, מפני שהם שבו בית אביה. ואמר רב הונא בר חייה בשם שמואל שכן ההלכה.

לדעת רבי מאיר – ימכרום, ויקנו בדמים קרקע אחרת, שממנה יאכל הבעל פירות, אבל לא יניחום, ויהיו הרווחים לבעל, כי כשיעשו כן, המקום נפסד לגמרי, וכלה הקרן לאשה.

ולדעת חכמים – מאחר שיש לחוש שמא תמות השפחה, לא רק השפחה היא קרן, אלא גם הילדים הם קרן יחד עימה, ויקחו בדמיהם קרקע, והבעל אוכל את פירות הקרקע.

ולדעת חכמים – גוף המקום הוא הקרן לאשה, ושכר הגופרית והצריף הם הפירות לבעל, אף על פי שסופו לכלות, כי מכל מקום, גם אחר שיוציאו משם כל הגפרית והצריף, עדיין מקומם קיים, ואין הקרן כלה לגמרי.

ואמר רב נחמן, שכשם שנחלקו בדברים אלו, כך נחלקו בטלית, אם יש למוכרה, או הבעל ילבשנה, ודי בכך שהשחקים ישארו לאשה.

עז נכסי מלוג

גוף העז לבדו הוא קרן לאשה, [שכן גם אם תמות העז, עדיין יש כאן עור, ולא כלה הקרן], והחלב הוא פירות לבעל.

עבדים ושפחות זקנים של נכסי מלוג

אשה נשואה שירשה מאביה עבדים ושפחות זקנים, שיכולים לעשות קצת עבודה, אבל אין בכך לכסות את עלות אחזקתם.²

רחל נכסי מלוג

גוף הרחל [=כבשה] לבדו הוא קרן לאשה, [שכן גם אם תמות הרחל, עדיין יש כאן עור, ולא כלה הקרן], והצמר הוא פירות לבעל.

לדעת תנא קמא – ימכרום, ויקנו בהם קרקע, שממנה יאכל הבעל הפירות.

ולדעת רבן שמעון בן גמליאל – ביד האשה לעכב את מכירתם, כי אומרת, שבה בית אביה הוא שישארו בידיה.

תרנגולת נכסי מלוג

גוף התרנגולת לבדו הוא קרן לאשה, [שכן גם אם תמות התרנגולת, עדיין יש כאן נוצות, ולא כלה הקרן], והביצים הם פירות לבעל.

שדה שיש בה אילנות זקנים של נכסי מלוג

אשה נשואה שירשה מאביה שדה שיש בה אילנות זקנים, שאינם עושים די צרכם.

¹ הקשה רש"י, למה צריכים אנו לטעם זה, הלא הלכה כחנניה, שאין לחוש שמא תמות. ותיריך, שלפי המסקנה, גם חנניה צריך לטעם זה בבהמה שאין לה מזל, ורק בשפחה שיש לה מזל אין לחוש שמא תמות.

² אפשר צריך לומר "אבל קרובים למות".

המוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה

נתבאר שהמוציא הוצאות על נכסי אשתו אפילו אכל מעט מחל על כל מה שהוציא וכשיגרשנה אינו יכול לתבוע הוצאותיו.

ואמר רבי יעקב אמר רב חסדא, שכן הדין במוציא הוצאות על נכסי אשתו גמורה מהתורה, אבל הנושא יתומה קטנה, שנישואיה מדברי חכמים בלבד, ויכולה לצאת מהם במיאון שלא מדעתו, תקנו לו חכמים, שאם היא יוצאת, אף על פי שכבר אכל, הוא גובה ממנה שבח, כדין מוציא הוצאות על נכסי אחרים, שגובה מהם כמו שהיה אותו אחד משלם על כך לאריס.

והסיבה שתקנו חכמים דבר זה בנישואי קטנה, כי אמרו, מאחר שיכולה לצאת מבעלה במיאון שלא מדעתו, יאכלם ויקלקלם ולא יוציא הוצאות לשמור, כי יחוש כל שעה שמא תצא, ויפסיד הוצאותיו, ולכן תיקנו לו שלא יפסיד, ובכך לא ימנע מלהוציא הוצאות על נכסיה.

הוציא 600 לקבל 400

אשה אחת היתה במקום רחוק מבית חוזאי, ונפלו לה 400 זוז בירושה בבית חוזאי. הלך בעלה להביאם והוציא בהוצאות הדרך 600 זוז. ובחזרתו נצרך לזון נוסף ונטל מתוך ה-400.

ולבסוף גירש את האשה, ובא לפני רבי אמי לתבוע מהאשה 600 זוז שהוציא כדי להביא לה את ה-400.

אמר לו רבי אמי, הלא נהנית מזו אחד, ושנינו, שהבעל שהוציא הוצאות על נכסי אשתו, אפילו אכל קמעא, מה שהוציא הוציא, ומה שאכל אכל.

אמרו החכמים לרבי אמי, דין משנתנו אמור כשאכל קמעא מהפירות הראויות לו, אבל זה לקח זוז מהקרן שאינה ראויה לו, ומאחר שצריך להחזיר, לקיחה זו נחשבת כהלוואה לצורך הוצאות, ולא כאכילת פירות, ונמצא שהוציא 601 ולא אכל כלל.

אמר רבי אמי, אם כן, מאחר שלא אכל אפילו קמעא, ישבע כמה הוציא, ויטול. [ולחן יתבאר בעזה"י אם יטול כל מה שהוציא, כלומר 601, או רק כנגד השבח, כלומר 400].

הוציא ולא אכל כלל ישבע כמה הוציא ויטול

אמר רבי אסי, מה ששנינו במשנה, שאם הוציא ולא אכל ישבע כמה הוציא ויטול, אין זה אלא כשיש שבח בנכסים של האשה על ידי ההוצאה שלו, וכנגד ההוצאה.

וביאר אביי, שרב אסי בא להקל על הבעל, שרק כשההוצאה היא כשיעור השבח, הוא נוטל כל ההוצאה בשבועה, אבל כשהיה השבח יתר על ההוצאה, נוטל ההוצאה בלא שבועה.

ורבא הקשה, אם כן מאחר שכשההוצאה פחות משבח נוטלה בלא שבועה יש לחוש להערמה שגם אם הוציא מעט מאוד יוסיף על כך בשיעור פחות מהשבח ויטול בלא שבועה.

מתחילה היו סבורים, שגם בדבר זה נחלקו חכמים עם רבי יהודה, ואמרו, שיש למכור את האילנות, ולקנות בדמיהם קרקע אחרת, ואין מתחשבים בטענה שהם שבח בית אביה.

ומסקנת הגמרא, שחכמים מודים בזה לרבי יהודה, שהאשה יכולה לעכב את המכירה, בטענת שבח בית אביה.

אילנות זקנים של נכסי מלוג בלא קרקע

לדעת תנא קמא, ימכרום ויקנו בהם קרקע שממנה יאכל הבעל פירות.

ומתחילה היו סבורים, שבדבר זה מודה רבי יהודה, שאין האשה יכולה לעכב מחמת שבח בית אביה, כי אם לא ימכרו את האילנות, הקרן כלה לגמרי.

ומסקנת הגמרא, שגם בדבר זה נחלק רבי יהודה עם חכמים, ואמר, שגם כשהקרן כלה לגמרי, האשה יכולה לעכב מחמת שבח בית אביה, כמו שמצינו בעבדים ושפחות זקנים.

דף פ'

אכל קמעא מחל על מה שהוציא

כבר נתבאר שנכסי מלוג של האשה גופם שלה וכל זמן שהיא נשואה הבעל אוכל פירות וכשיוצאת ממנו הכל חוזר לרשותה.

ומבואר במשנתנו, שאם הוציא הבעל הוצאות על נכסי אשתו כדי להשביחם, ולאחר מכן גירשה, בין אם הוציא הרבה ואכל מעט, ובין אם הוציא מעט ואכל הרבה, כשהיא יוצאת, נוטלת את הקרקע כמות שהיא, ואינו יכול לומר הוצאתי הרבה על הנכסים, ולא אכלתי כפי הראוי לי אחר הוצאותי, ואם כן יש לי ליטול מה שהוצאתי, שכן מאחר שאכל אפילו מעט, כבר מחל אז על כל מה שהוציא.

לדברי רבי אסי, אפילו אכל גרוגרת אחת מחל, ובלבד, שאכלה על שלחנו דרך כבוד, ולא ברשות הרבים, [או בשדה דרך עראי].

ולדברי רבי אבא אמרו בבית המדרש, אפילו אכל שיגרא דתמרי^א מחל, והם תמרים הנדוכים יחד, כדרך שדורסים תאנים. וגם זה כשאכל דרך כבוד.

ונסתפקו בגמרא, אם גם באכילת חובצא דתמרי מחל, והכוונה לפסולת הנשארת מהתמרים אחר שעשו מהם שכר, ועלה הספק בתיקו.

ואמר עולא שנחלקו שני אמוראים בארץ ישראל, כמה יאכל שלא דרך כבוד, וימחל בכך על מה שהוציא. אחד מהם אומר, שכשיאכל מהנכסים שווה איסור, מחל. ואחד מהם אומר, שכשיאכל מהנכסים שווה דינר, מחל.

^א ודבר זה הוא פחות מגרוגרת. ורש"י שמע פירוש נוסף, ששיגרא הם חריות כמין אשכול תמרים.

לקבלת העלון בדוא"ל בחינם:
bekitsur1@gmail.com

לע"נ מרת אלישבע שולביץ ע"ה
בת הר"ר יעקב אליהו ושרה שיבלחט"א

גיליון ח 27
מסכת כתובות ע"ח – פ"ב

משמשת את זו, אין כאן ביטול רווח ביתא, שכן בין כשהיא משמשת אותה, ובין כשהיא משמשת את חברתה, היא משמשת את הבית, ויש רווח ביתא.

וכל המבואר עד עתה, שהסיבה לכך שמכירת הבעל את נכסי מלוג בטלה, משום רווח ביתא, הוא כדברי רבא. ומהטעם הזה המכירה בטילה, (א) גם כשהנכסים קרובים לעיר. (ב) ואפילו הבעל עצמו אריס בשדה. (ג) אולם כשהבעל עושה עיסקא בפירות שקיבל, רשאי למכור, כי במעות יהיה רווח ביתא.

ולדברי אבוי, יש טעם אחר, מדוע אין הבעל מוכר נכסי מלוג לפירות, והוא משום שיש לחוש, שמא הלוקח יקלקל הקרקע, על ידי שלא יזבלנה כראוי, כי יודע שאין גופה שלו [אבל בעל מצפה, שמא תמות היא בחייו, ויירש את גוף הקרקע, ומשביח אותה]. ולפי הטעם הזה, (א) כשהקרקע קרובה לעיר, והאשה תראה בנקל אם מקלקל או לא, אין לחוש, ויכול הבעל למכור את הנכסים הללו לפירותיהם. (ב) וכמו כן, כשהבעל עצמו אריס בנכסים הללו, ישמור עליהם שלא יתקלקלו, ואין לחוש למכירה. (ג) אבל בלא זה, אפילו יעשה הבעל עיסקא במעות שקיבל, אין בכך להתיר את המכירה.

נכסי שומרת יבם וירושתה

אף שנחלקו בית שמאי ובית הלל בארוסה, אם מותר לה למכור את נכסיה. בשומרת יבם הכל מודים, שמותר לה לכתחילה למכור את נכסיה.

ולענין ירושת שומרת יבם שמתה, יש חילוק בין שלושת הדברים הבאים:

א. מנה ומאתים ותוספת של כתובתה.

לדברי הכל יורשי הבעל יורשים אותם.

ב. נדוניה שהכניסה לבעלה.

לדברי בית שמאי – יורשי הבעל יורשים אותם.

ולדברי בית הלל – הנכסים בחזקתם. ונחלקו אמוראים בביאור דבריהם. י"א שהם בחזקת יורשי האשה, שהכניסה אותם לבעלה. וי"א שהם בחזקת יורשי הבעל, שקיבל עליהם אחריותו.

ג. נכסי מלוג.

לדעת בית שמאי – יש להסתפק אם היבם נחשב כבעל לרשת אותם, או לא, ולפיכך יחלקו את הנכסים הללו, בין יורשי האשה לבין יורשי הבעל.

ולדעת בית הלל – יורשי האשה לבדם נוטלים אותם.

קבורת שומרת יבם

נתבאר, ששומרת יבם שמתה, נכסיה מתחלקים בין יורשי האב, לבין יורשי הבעל. ונסתפקו, האם מאחר שיורשי הבעל יורשים את כתובתה, הם מתחייבים בקבורתה, [כמו שתקנו חכמים, שהבעל מתחייב בקבורת אשתו, כנגד זכייתו בכתובתה], או שיורשיה, היוורשים את נכסי מלוג שלה, הם מתחייבים בקבורתה.

ולפיכך אמר רבא, שרב אסי בא להחמיר, ולומר, שאם ההוצאה יתרה על השבח, אין לו לבעל כל הוצאותיו, אלא רק כנגד השבח בלבד, ובשבועה.

בעל שהוריד אריס לנכסי אשתו

בעל שהוריד אריס לנכסי אשתו, ואכל הבעל קימעא וגירשה, יש להסתפק מה דין האריס.

מצד אחד יש לומר, שהאריס נכנס תחת הבעל, וכשם שהבעל, מאחר שאכל קימעא, אינו נוטל כלום, כך האריס אינו נוטל מהשדה כלום.

ומצד שני יש לומר, שאם הקרקע עומדת לאריסות, הלא גם אם היתה האשה פנויה, היו מורידים לה אריס, ולא מחמת הבעל הוא בא, ולפיכך יש לו ליטול מהשדה את חלקו.

ואמר רב הונא בריה דרב יהושע, שאם הבעל עצמו אריס, כך שאם לא היה האריס בשדה, היה הבעל עצמו יורד לקרקע, אם כן קרקע זו אינה דומה לשאר קרקעות שירדו להן שלא ברשות, שיד היורד על התחתונה, ומקבל ההוצאה עד שיעור השבח, כי ביורד רגיל, בלעדיו לא היתה הקרקע מעובדת, ולכן מקבל לכל הפחות הוצאותיו, אבל בזה, בלא אריס יש בעל, ולכן האריס יקבל כמו הבעל, ומאחר שהבעל אכל קימעא ואינו מקבל כלום כך האריס אינו מקבל כלום. ואם הבעל לא היה אריס, מאחר שמכל מקום היו צריכים להוריד אריס לשדה, האריס יקבל כמנהג האריסים בעיר.

מכירת הקרקע לפירות על ידי הבעל

נתבאר שהבעל זוכה בנכסי מלוג של אשתו לאכילת הפירות ונסתפקו האם הבעל יכול למכור זכות זו שיש לו בנכסים והקונה ממנו יאכל את הפירות.

מצד אחד יש לומר, מאחר שזכה בנכסים לאכילת פירות, יכול למכור מה שזכה בו.

ומצד שני יש לומר, שלא תקנו לבעל אכילת הפירות אלא משום רווח ביתא, כלומר שיכנס הפירות לביתו בכל שנה ושנה, ויהיו מזונות הבית ברווח בכל שנה ושנה, אכל למכור מראש לזמן מרובה, לא, שמא יכלה הכסף, ונמצא בלא כסף ובלא פירות.

לדברי יהודה מר בר מרימר משמו של רבא, לכתחילה לא ימכור הבעל את הנכסים לפירות, אולם אם מכר, מה שעשה עשוי.

ולדברי רב פפא משמו של רבא, אף בדיעבד לא עשה ולא כלום.

ואמר רב פפא, שמה שאמר יהודה מר בר מרימר משמו של רבא, לא בפירוש למד ממנו אלא כן למד ממעשה שהיה, שאשה אחת הכניסה לבעלה שתי שפחות, והלך ונשא אשה שניה, ונתן לה אחת מהשפחות שהכניסה הראשונה, באה הראשונה לפני רבא לצווח על כך, ולא השגיח בה רבא. הרואה היה סבור, שרבא החריש כי דעתו שהבעל רשאי למכור נכסי מלוג לפירות, [שהשתמשות בשפחה נחשבת כפירות נכסי מלוג], אולם לא זה היה טעמו של רבא, וסתם מכירה לפירות בטלה, כי יש לחוש לרווח ביתא, אלא שלדעת רבא, כששפחה של זו

לקבלת העלון בדוא"ל בחינם:
bekitsur1@gmail.com

לע"נ מרת אלישבע שולביץ ע"ה
בת הר"ר יעקב אליהו ושרה שיבלחט"א

גיליון ח 27
מסכת כתובות ע"ח – פ"ב

יורש ממנה ומתחייב בקבורתה כפי שנתבאר לעיל.

ונפקא מינה נוספת היא האם הייבם יכול לייחד כסף או קרקע בשווי הכתובה לצורך הכתובה ואת שאר נכסי אחיו המת למכור. ודעת אביי שהייבם ראוי לעשות זאת. ומה שרבי אבא שאל מסומכוס, כיצד יעשה הרוצה למכור נכסי אחיו, והשיב לו בכחן יעשה לה סעודה ויפייסנה שתמחול על השעבוד העודף על ערך הכתובה וימכור ובייבם ישראל יגרשנה בגט ויחזירנה ואז אין שעבוד על כל נכסי המת ויכול למכור. לא נתכוון סומכוס שבלא תקנה זו לא יוכל למכור כי וודאי יוכל למכור כפי שנתבאר אלא שכשימכור בלא גט ופיוס עלולים לבוא לידי איבה ואמר סומכוס כיצד יעשה בלא לבוא לידי איבה.

וכן מה ששינוי במשנתנו לא יאמר לה הרי כתובתיך מונחת על השלחן ואת שאר הנכסים יוכל למכור, אין הכוונה שלא מועיל לעשות כן, אלא עצה טובה היא, שלא יאבדו המטלטלין הללו, ונמצאת בלא כתובה.

מכירת נכסי שומרת יבם

מעשה באחד שמת בפומבדיתא בלא בניס, והיה גדול האחים רוצה לייבם, וקטן שבהם רוצה לזרוק לה גט לפוסלה לייבום על כל האחים. אמר לו הגדול לקטן, אם הסיבה לכך שאתה רוצה לפוסלה מייבום, משום שכשאני אייבם אטול כל נכסי המת, ואם תחלוץ, כל האחים יחלקו בנכסים בשווה, אם כן אל תמנע ממני לייבם, ואני אתן לך חלקך בנכסי המת, ונתחייב על כך בקנין.

אמר רב יוסף, שהמכירה הזו אינה כלום, שהרי התחייב הייבם למכור לאחיו את נכסי המת, ובאמת כל הנכסים משועבדים ליבמה, לגביית כתובתה, והייבם אינו יכול למכורם.

הקשה אביי, אף אם שנינו שאסור לו למכור, מכל מקום אם עבר ומכר המכירה חלה, [וכן מצינו לענין ארוסה, שאמרו שאסור לה למכור נכסיה, ואם עברה ומכרה המכירה חלה].

שלחו לשאול שאלה זו מרבי חנינא בר פפא, והשיב כרב יוסף.

אמר אביי, וכי כיפי [=נזמים] תלה לה? כלומר במה יפה תשובתו.

חזרו ושלחו לשאול שאלה זו מרב מניומי בריה דרב נחומי, והשיב כאביי. והוסיף ואמר, שאם תהא לרב יוסף ראייה אחרת לדבריו, שישלחו לו את הראייה.

הביא רב יוסף ראייה אחרת לדבריו, ממה ששינוי, שכשאחד מהאחים הלווה מעות לאחיו, ומת המלווה בלא בניס, והניח שומרת יבם, לא יאמר אחיו הייבם, הואיל ואני יורש את אחי המת, נפטרתי מחיובי אליו, אלא מוציאים ממנו מה שהיה חייב לאחיו, לקנות בו קרקע, שתהא משועבדת לכתובת היבמה, והייבם אוכל פירות. והדברים קל וחומר, מה זה שלא מכר נכסי המת, רק רצה לפטור עצמו שלא יחזיר למת מה שכבר נטל ממנו, אינו יכול, כל שכן שאינו יכול למכור נכסים שעדיין בחזקת המת.

ואביי דחה ראייה זו, ואמר, שמא באמת רשאי למכור נכסי המת, ולייחד לה מעות, ומה שאמרו שיקנה בהם קרקע, אין זה אלא עצה טובה, שהקרקע תתקיים, והמעות עלולים להיאבד.

ורב עמרם שנה ברייתא בה מבואר שירשיה יורשי כתובתה כלומר יורשי הבעל הם מתחייבים בקבורתה. וכן מבואר בברייתא נוספת ששנה אביי.

דף פ"א

והקשה רבא, מדוע הייבם מתחייב בקבורת היבמה, הלא את הכתובה, כלומר מנה או מאתים, וכן תוספת, הוא יורש מאחיו, ולא מהייבמה, שעדיין לא זכתה בהם.

ותירץ אביי, שהייבם מתחייב בקבורת היבמה משום שבאים עליו משני צדדים, אם אתה יורש את אחיך, אם כן אתה נחשב המשך של אחיך, ומשום כך עוד לא זכתה היבמה בכתובה, ואם כן, יש לך לקבור אותה תחת אחיך, ואם אינך קובר, כי אינך נחשב המשך לאחיך, אם כן תהא הכתובה באה לידי גיבוי, ויש לך לתת לה כתובה.

חזר רבא וביאר קושייתו, שיש לייבם לטעון, שדווקא לענין חיוב קבורה לא יחשב כהמשך של אחיו, ולכן לא יתחייב לקבורה, אבל לענין חיוב כתובה, מאחר שרוצה לייבם, נחשב כהמשך של אחיו, ואין לה כתובה בחייו, שלא נתנה כתובה לגבות מחיים.

וביאר אביי, שהסיבה שלא נתנה כתובה לגבות מחיים, כי כתוב בכתובה, "לכשתנשאי לאחר תטלי מה שכתוב לך", ויש לדרוש זאת, שאינה גובה אלא כשתהא מותרת להינשא לאחר, וזה כדעת בית שמאי הדורשים מדרש כתובה, ולדעתם שטר העומד להיגבות נחשב כגבוי, ומאחר שהיתה מותרת להינשא לייבם, הנחשב גם כן כאיש אחר, נתקיים "לכשתנשאי לאחר תטלי מה שכתוב לך", והשטר נחשב כעומד להיגבות, והנכסים בחזקתה, וכשהייבם מקבל אותם, הוא נחשב בהם כיוורש שלה, ומאחר שירש אותה, הוא מתחייב בקבורתה.

ספק סוטה שמת בעלה

מי שקינא לאשתו שלא תיטתר עם פלוני ונסתרה עימו נאסרת לבעלה עד שתשתה את המים המאורים לבדוק אם זנתה. ונחלקו חכמים מה הדין אם מת הבעל קודם ששתתה שמאחר שמת אינה שותה.

לדעת בית שמאי – אף על פי שאינה שותה, **גובה את כתובתה**, אף על פי שהיא ספק זונה שיש לה להפסיד כתובתה והסיבה לכך כי לדעתם שטר העומד לגבות כגבוי דמי ואם כן היא נחשבת כמוחזקת בכתובה ומספק לא נוציא ממנה.

ולדעת בית הלל – היורשים נחשבים מוחזקים בירושה, ולא האשה, ומאחר שהיא ספק זונה, מספק לא תיטול כתובה.

האם נתנה כתובה לגבות מחיים

נסתפקו בגמרא האם נתנה כתובה לגבות מחיים. ואין הכוונה שהיבמה תוכל לגבות כתובתה בחיי הייבם אלא שנחשבת הכתובה כחוב עוד בטרם גירש או מת ונפקא מינה לענין שומרת יבם שמתה האם נחשבת כמי שגבתה וייבם

לקבלת העלון בדוא"ל בחינם:
bekitsur1@gmail.com

לע"נ מרת אלישבע שולביץ ע"ה
בת הר"ר יעקב אליהו ושרה שיבלחט"א

גיליון 27ח
מסכת כתובות ע"ח – פ"ב

ורב יוסף לא קיבל דברי אביו, כי בברייתא אמרו, "מוציאים", משמע על כרחו, ולא מדעתו בתורת עצה טובה.

שלחו את הראיה לרב מניומי, והשיב עליה שכבר אמר רב יוסף בריה דרב מניומי, זו אינה משנה, כלומר אי אפשר לסמוך עליה להביא ממנה ראייה. שכן אף אם נאמר שמתלטים משתעבדים לכתובה כדעת רבי מאיר, מכל מקום חוב שחייבים לבעל אינו משתעבד, שיכול הייבם לומר ליבמה, לא בעל דברים ידידי את בחוב זה, כי לא ממך לויתי, אלא מאחי.

והקשו על דברי רב יוסף בריה דרב מניומי, כי בוודאי היא בעלת דברים בחוב זה, שהרי בעלה היה חייב לה, ומאחר שבעלה היה חייב לה, החייב לבעלה גם כן חייב לה, כדינו של רבי נתן בסמוך.

ומסקנת הגמרא, שהסיבה שאין לסמוך על הברייתא הנ"ל, כי אין עושים בכתובה שתי חומרות. (א) כרבי מאיר, שמתלטים משתעבדים לכתובה. (ב) כרבי נתן, שהמשתעבד לבעל, משתעבד גם לאשה.

דף פ"ב

שעבודא דרבי נתן

כשאדם חייב ממון לחבירו, וחבירו חייב לאדם שלישי, הראשון נחשב כחייב בעצמו לשלישי, שכך למד רבי נתן מהכתוב, "והתנדו את חסאתם אֲשֶׁר עָשׂוּ וְהָשִׁיב אֶת אֲשֶׁמוּ בְּרָאשׁוֹ וְחִמְיִשְׁתּוּ יֹסֵף עָלָיו וְנָתַן לְאֲשֶׁר אֲשַׁם לוֹ" (במדבר ה' ז'), שלא נאמר "לאשר הלוהו לו", אלא "לְאֲשֶׁר אֲשַׁם לוֹ", ללמד שיתן למי שמגיע הקרו, והוא זה שאצלו תם החוב.

מעשה נוסף

מעשה באחד, שמת במתא מחסיא בלא בנים, והיה גדול האחים רוצה לייבם, וקטן שבהם רוצה לזרוק לה גט לפוסלה לייבום על כל האחים.

אמר לו הגדול לקטן, אם הסיבה לכך שאתה רוצה לפוסלה מייבום, משום שכשאני אייבם אטול כל נכסי המת, ואם תחלוץ, כל האחים יחלקו בנכסים בשווה, אם כן אל תמנע ממני לייבם, ואני אתן לך חלקך בנכסי המת. השיב לו האח הקטן חושש אני שמא תעשה כפומבדיתאי הרמאי שהתחייב לחלוק עם אחיו ובסוף לא חלק לו כפי שנתבאר לעיל.

אמר לו האח הגדול, אם כן, מעכשיו אתן לך את חלקך, [כלומר במעשה הקודם, הגדול התחייב בקנין שאחר הייבום יתן לקטן חצי מהנכסים, וכאן אמר לקטן, שכבר עכשיו יחזיק בקנין בנכסים עצמם], ועל סמך הקנין של עכשיו, יהיו הנכסים שלו לאחר הייבום.

אמר על כך מר בר רב אשי, שהקנין הזה אינו מועיל כלום, כי כשנעשה הקנין עדיין לא היו הנכסים ביד הייבם. ואין זה דומה לדינו של רב דימי, שאמר, האומר לחבירו משוך פרה זו ותקנה לך [מעכשיו] בעוד שלושים יום, שהקנין חל אפילו אם לאחר שלושים יום תהא באגם במקום שאינו מועיל משיכה, כי מכל

מקום, עתה הדבר בידו, אבל נכסים שעתיד יבם לרשת, עדיין אינם בידו. שאלו שאלה זו גם את עולא, והשיב, בין ייבם ואחר כך חלק [כמו במעשה הראשון], בין חלק ואחר כך ייבם [כמו במעשה השני], לא חל הקנין.

שעבוד מטלטלין לכתובה

לדעת רבי מאיר – מטלטלין משתעבדים לכתובה, ולכן הייבם מוכר מטלטלין וכספים של מת, וקונה בהם קרקע, שתהא משועבדת לכתובה ואוכל פירות.

ולדעת חכמים – מטלטלין לא משתעבדים לכתובה, וכל הקודם זכה בהם, **קדם הייבם ותפסם, שלו הם**, ורשאי למוכרם ולעשות בהם מה שירצה, **קדמה היבמה ותפסתם בחיי הבעל**, משתעבדים לכתובה, ו**יקנו בהם קרקע והייבם אוכל פירות**.

וכל זה בפירות תלושים, אבל פירות המחוברים בקרקע וצריכים לה, **הכל מודים שדינם כקרקע**, ולפיכך, מה שהיה בשעת מיתת הבעל, משתעבד לכתובה, ומה שגדל אחר כך לייבם, וכשיקצו, ימכרו, והחלק המגיע מהם לאשה, יקנו בו קרקע, והבעל אוכל פירות.

כנס את יבמתו הרי היא כאשתו

שנינו שהמייבם את אשת אחיו מאחר שכנסה היא כאשתו. וביאר רבי יוסי ברבי חנינא שכן הוא לענין שני הדברים הבאים:

א. אם בא לגרשה אחר הייבום **מגרשה בגט**, ואינה צריכה חליצה, אף על פי שנאמר "ולקחה לו לאשה ויבמה", אין הכתוב מלמד שלעולם היא אצלה כיבמה, אלא מאחר שייבמה היא אשתו.

ב. אם רוצה להחזירה **אחר הגט, מחזירה**, ואין אומרים מצוות יבום כבר קיים, ומעתה היא אסורה לו כאשת אח שלא במקום מצווה, שמאחר שכנסה, היא אשתו גמורה, ומגרשה ומחזירה.

אבל כתובה אין הייבם חייב לה, שאשה הקנו לו מן השמים, ולא הטילו עליו כתובה, **וכתובתה מוטלת על נכסי בעלה הראשון. ואם אין לראשון נכסים, תקנו לה כתובה מנכסי שני, שלא תהא קלה בעיניו להוציאה**.

לא יאמר לה הרי כתובתיך מונחת על השלחן

נתבאר, שכתובת היבמה על נכסי בעלה הראשון, ומבואר, שאין הייבם יכול לייחד לה מעות לצורך כך, ולומר לה, הרי כתובתיך מונחת על השלחן, ותפסיד שעבודה משאר נכסים, אלא כל נכסיו של ראשון משועבדים לכתובתה.

וכמו כן, כל אדם המתחייב כתובה לאשתו, לא ייחד מעות לצורך כך, לומר לה, הרי כתובתיך מונחת על השלחן, ותפסיד שעבודה משאר נכסים, אלא כל נכסיו משועבדים לכתובתה.

ויש צד חידוש בבעל יותר מייבם, שכן בייבם, דין פשוט הוא שלא יעשה כן, כי בכך הוא מפסידה שעבודה משאר נכסים, ולא יהיה לה שעבוד אלא במעות,

לקבלת העלון בדוא"ל בחינם:
bekitsur1@gmail.com

לע"נ מרת אלישבע שולביץ ע"ה
בת הר"ר יעקב אליהו ושרה שיבלחט"א

גיליון ח 27
מסכת כתובות ע"ח – פ"ב

לבעל למכור קרקעותיו, והיה מתחייב לה מנה ומאתים.

והיו מזקינים, ולא נושאים נשים, שלא היו רוצות להינשא, כי לא היו סומכות שימצאו מנה ומאתים מבני חורין לגבות, שמא יטמינום הבעל או יורשיו.

התקינו שיהא הבעל מניח כסף שווה הכתובה אצל אביה, ושוב לא תהא חוששת שלא תגבה הכתובה.

אולם גם תקנה זו לא טובה היא, שהיו הנשים קלות בעיני הבעלים להוציאן, מאחר שכבר נתנו הכתובה.

ולפיכך התקינו, שיהיה הכסף מונח בבית חמיה בכלים האשה משתמשת בהם, לעשירות עושים קלתות של כסף וזהב, ולעניות עביט של מי רגלים [ותוס' גרסו עביט של נחושת שנותנים בו ענבים].

ועדיין כשכועס עליה הבעל, אומר לה, טלי כתובתיך וצאי.

עד שבא שמעון בן שטח ותיקן, שיהא כותב לה כל נכסי אחראין לכתובתיך.

אבל אשה שבעלה כותב לה כתובה, הוא מתחייב בכתובה שכל מה שיקנה אחרי כן ישתעבד לה, ואם כן, היה מקום לומר, שיוכל לייחד לה מעות תחת מה שכבר נשתעבד, ואין לה הפסד כל כך, שהרי עדיין מה שיקנה ישתעבד לה.

גירשה והחזירה חוזרת לכתובה ראשונה

המגרש את אשתו, והחזירה קודם שנתן לה כתובה, אינו כותב לה כתובה אחרת, אלא חוזרת לכתובתה הראשונה כבתולה.

וכמו כן ייבם שגירש את ייבמתו, והחזירה קודם שגבתה כתובתה, אינו כותב לה כתובה אחרת, אלא חוזרת לכתובתה הראשונה, מנכסי בעלה המת.

דין שעבוד הכתובה

בראשונה היו כותבים בכתובה, שלא משעבד לה נכסים כלל, כדי שיהא קל

סליק פרק האשה שנפלו

תוכן עניינים

עז נכסי מלוג.....	3
רחל נכסי מלוג.....	3
תרנגולת נכסי מלוג.....	3
דקל נכסי מלוג.....	3
חריץ שנעשה בו מלח נכסי מלוג.....	3
מקום שנוטלים ממנו חול לבנין נכסי מלוג.....	3
גומא שחופרים בה גפרית או צריף.....	3
עבדים ושפחות זקנים של נכסי מלוג.....	3
שדה שיש בה אילנות זקנים של נכסי מלוג.....	3
אילנות זקנים של נכסי מלוג בלא קרקע.....	4
דף פ'	4
אכל קמעא מחל על מה שהוציא.....	4
המוציא הוצאות על נכסי אשתו קטנה.....	4
הוציא 600 לקבל 400.....	4

דף ע"ח	1
נכסים שהיו לאשה מאז שהיתה פנויה.....	1
נכסים שזכתה בהם האשה לאחר שנתארסה.....	1
נכסים שזכתה בהם האשה לאחר שנישאת.....	1
נכסים שזכתה בהם האשה קודם נישואין ונישאת.....	1
דף ע"ט	2
מברחת נכסיה מבעלה.....	2
נכסי מלוג שאינם עושים פירות.....	2
קרקע של נכסי מלוג שיש בה פירות בשעת יציאה.....	2
מה יקנו בכספים של נכסי מלוג.....	2
עצי עוזרדין או בריכה של דגים של נכסי מלוג.....	2
פירות הבאים מחמת עצמם.....	2
בהמת נכסי מלוג.....	3
שפחת נכסי מלוג.....	3

בקי צור

כלל גדול בלימוד שידע התלמיד
אחר ששנה מה שעלה בידו מכל
מה ששנה ויסמוך על הכללים
שיצאו לו משם (מאירי סוף הוריות)

לקבלת העלון בדוא"ל בחינם:
bekitsur1@gmail.com

לע"נ מרת אלישבע שולביץ ע"ה
בת הר"ר יעקב אליהו ושרה שיבלחט"א

גיליון ח 27
מסכת כתובות ע"ח – פ"ב

- 7 **דף פ"ב**
- 7 שעבודא דרבי נתן
- 7 מעשה נוסף
- 7 שעבוד מטלטלין לכתובה
- 7 כנס את יבמתו הרי היא כאשתו
- 7 לא יאמר לה הרי כתובתיך מונחת על השלחן
- 8 גירשה והחזירה חוזרת לכתובה ראשונה
- 8 דין שעבוד הכתובה

סליק פרק האישה שנפלו

- 4 הוציא ולא אכל כלל ישבע כמה הוציא ויטול
- 5 בעל שהוריד אריס לנכסי אשתו
- 5 מכירת הקרקע לפירות על ידי הבעל
- 5 נכסי שומרת יבם וירושתה
- 5 קבורת שומרת יבם
- 6 **דף פ"א**
- 6 ספק סוטה שמת בעלה
- 6 האם נתנה כתובה לגבות מחיים
- 6 מכירת נכסי שומרת יבם